

ĎÁBLÍK

Elektronický zpravodaj pro členy a přátele Cally • Číslo 247 • Vychází 30. července 2024

Milí čtenáři,

jak už jsme v Ďáblíku psali, probíhá v Českých Budějovicích projekt občanské vědy zaměřený na potravní chování „našich“ havranů. Přiznám bez mučení, že havrany a další krkavcovité ptáky jsem měl rád už dlouho. Když jsem jako náplava přišel do Českých Budějovic, havraní kolonie v centru pro mne byly exotickou záležitostí. Z rodného Polabí jsem žádné takové kolonie neznal, jen v zimě k nám zalétala obří hejna havranů (doplněná kavkami) ze severovýchodu. Můj děda jim říkával „ruský vlaštovky“.

Po přistěhování do města, kde by chtěl žít každý (i havrani, že), jsem však začínal pomalu chápat, že vztah budějovických obyvatel k jejich havraním sousedům není úplně idylický a ne všichni tuhle jihočeskou vzácnost ocení. Havrani jsou hluční, zejména na jaře a ráno, a trusem znečišťují okolí, což se nelíbí zejména majitelům zaparkovaných aut. Budějovičtí havrani prostě vyvolávají celou škálu emocí, lhostejnost však rozhodně nikoli.

Od té doby, co jsem se v posledním půlroce do pozorování havranů pustil, překvapují mě stále víc. Na internetu kolují videa japonských vran, které v rušných ulicích shazují ořechy na přechody pro chodce, počkají si na zelenou a pak si jdou bezpečně na „zebru“ pro rozdrčenou odměnu. Vězte, že budějovičtí havrani umí přesně to samé, jak jsem se mohl na vlastní oči přesvědčit v centru města. Jinde jsem byl zase svědkem předávání potravy ze zobáku do zobáku. A tak bych mohl pokračovat.

Začínám pomalu tušit, kde a kdy bych mohl havrany potkat, pozorovat je a samozřejmě pozorování zaznamenat do internetového formuláře. Koukám, jestli nemá havran na noze žlutý odečítací kroužek a nedal-li by se jeho kód přečíst. A když se to povede, dozvím se něco o nositeli kroužku, třeba i jméno, které havran při kroužkování dostal. Tak už jsem na budějovických trávnících a ulicích potkal třeba havraní samičky Bohumilu, Žofku (na snímku) nebo Emu. Některé, dokonce i opakovaně, takže teď už si pamatuji, že agentský kód W007 má právě Bohumila.

Pokud trávíte prázdniny v Českých Budějovicích nebo sem zavítáte na výlet, není nic jednoduššího, než se zapojit také. Jednoduchý formulář pro zadávání vašich pozorování najdete tady: <https://survey123.arcgis.com/share/7244f3a57c3b4098bde94b275fd80b24>. Milovníci havranů mají také vlastní Facebook, který najdete zde: <https://www.facebook.com/groups/472165450854345/>.

Čtenářům a čtenářkám Ďáblíka přeji pěkné léto a hodně zajímavých pozorování v přírodě. Jak jsem se snažil dnešním úvodníkem naznačit, k zajímavému pozorování nepotřebujeme nutně hluboké pralesy ani exotickou dovolenou.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Kriticky ohrožení čmeláci klamaví se letos v Českých Budějovicích objevili na dalších místech	str. 6-7
Jihočeské pískovny lákají zájemce	str. 7-8
Výsledky ankety „Zelená perla 2023“	str. 12-16

Korejskou cestou i bez koncepce

Od červencového jednání vlády (17. července 2024) se čekalo schválení strategických dokumentů, které měly určit, jak se bude proměňovat energetika a jakými emisemi skleníkových plynů ještě zatížíme atmosféru Země v příštím čtvrtstoletí. Vedle Národního klimaticko-energetického plánu, který hledí jen do roku 2030, mělo jít o předběžné schválení Státní energetické koncepce do roku 2050 a tuzemské Politiky ochrany klimatu. Předběžné, protože obě tyto koncepce ještě musí projít veřejným hodnocením dopadů na životní prostředí, po němž se může jejich podoba ještě měnit.

Namísto toho vláda rozhodla o vítězi atomového tendru a oznámila, že přijala doporučení ČEZ, aby se stavitelem hned dvou nových reaktorů v Dukovanech stala jihokorejská státní firma KHNP (Korea Hydro & Nuclear Power, dceřiná firma elektrárenského koncernu KEPCO). Příští vlády pak mohou na základě opce, která teprve má být vyjednána, rozšířit objednávku i na dva nové reaktory v jihočeském Temelíně. Takže klíčové rozhodnutí s dopadem do podoby české energetiky na příští století zcela předešlo strategickému rozhodnutí, jak by energetická transformace měla vypadat.

Ale nic překvapivého. Z modelování jednotlivých scénářů možností vývoje, které pro ministerstva propočítávalo konsorcium SEEPIA koordinované Centrem pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, sice mohla vzejít nákladově optimální, emise rychle snižující a energeticky bezpečná budoucnost našeho hospodářství. Avšak politickými zásahy (povinný počet reaktorů v nereálných časech dokončení a s uměle sníženými investičními náklady) došlo k jasné preferenci jaderné energetiky na úkor jiných možností. Masivní rozvoj jaderné energetiky, jak jej můžeme číst z výsledných návrhů zmíněných koncepcí, tak není výsledkem racionálních rozvah a modelování, ale úspěchem lobbingu jaderného průmyslu a vtělením politických přání.

Česká vláda zatím ale teprve hledá řešení, jakým způsobem stavbu nových reaktorů zaplatí. Jisté je jen, že půjde o veřejnou podporu, která zatíží státní rozpočet a v budoucnu účty spotřebitelů elektřiny, protože ČEZ by reaktory jako komerční projekt nestavěl. Model notifikovaný Evropskou komisí pro pátý dukovanský blok a vtělený do české legislativy počítá po dobu stavby s bezúročnou státní půjčkou ČEZu až do výše 100 % investice, poté desítky let nízkouročeného splácení s tím, že veškerá vyrobená elektřina bude od ČEZu vykupována až k roku 2080 za předem stanovenou cenu. Že tato nepřekročí 90 eur za MWh, jak jsme se dozvěděli, je hodně odvážné tvrzení. Přinejmenším po polovinu roku, kdy je v Evropě nadbytek levné elektřiny ze slunce a větru, by rozdíl mezi elektřinou z Dukovan a tržní cenou doplácel spotřebitel elektřiny.

Na vládní tiskové konferenci byla oznámena cena investice 400 mld. Kč za oba bloky. Což poněkud zpochybnila tisková zpráva KHNP vydaná po vládním rozhodnutí. Ta uvedla 440 mld. Kč, a i když se poté opravila, klíčové je sdělení, že má jít pouze o „odhad české vlády“, „o konečné ceně hodnotě zakázky má být rozhodnuto po jednání se společností KHNP“. Výsledek vyjednávání se tak může ještě notně lišit. Tuto částku pak podstatně navýší právě cena financování. Připomeňme si analýzu ministerstva financí z loňského roku, která již uvažovala s veřejnou státní podporou a docházela k celkovému nákladu 900 miliard Kč za dva bloky.

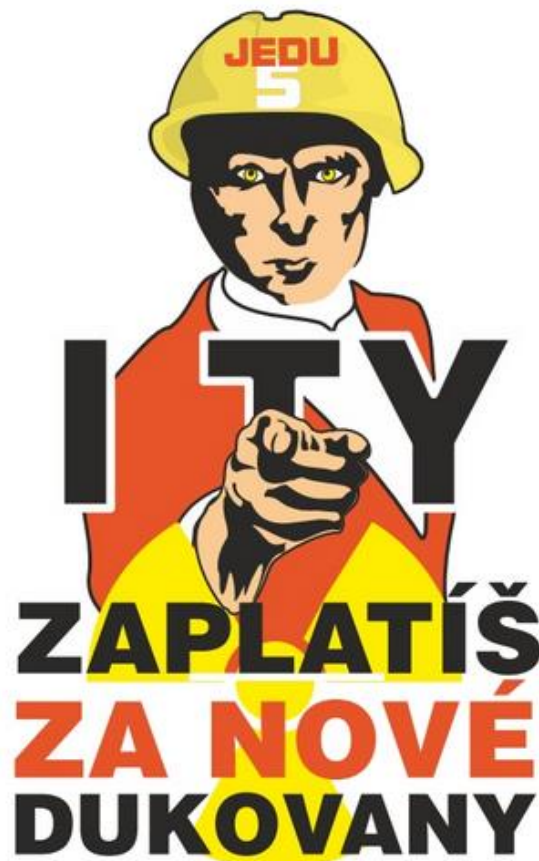
Poněkud záhadné prohlášení ministra financí Stanjury z ODS, že za přípravné práce vydá státní rozpočet do roku 2029 až 85 miliard korun otevřelo otázku, zda nejde o další náklady nad ohlášených 400 miliard. Dosavadní informace od ČEZu hovořily o nákladech na přípravu stavby v řádu jednotek miliard. Když tedy

nepočítáme dopravní stavby a úpravy přenosové soustavy, které jsou přímou podporou státu, ale 85 miliard nedosáhnou. Záhadu osvětlil pro český rozhlas až Petr Závodský, který má ve společnosti ČEZ na starosti výstavbu nových jaderných bloků - navzdory tomu, že stavba ještě nebude povolena, si ČEZ za tyhle státní miliardy předplatí výrobu reaktorů a dalších komponent elektrárny.

S výběrem korejské KHNP se pojí nemalá rizika pro českou energetiku, protože reaktory APR1000, které má firma stavět, ještě nikde na světě nestojí a ani si je nikdo jiný neobjednal. KHNP navíc nemá žádnou zkušenost s výstavbou v Evropě a bude muset v projektu reagovat na vyšší požadavky na jadernou bezpečnost, než když stavěla ve Spojených arabských emirátech. Projekt je navíc ohrožen probíhající arbitrází mezi KHNP a Westinghouse, která se snaží zabránit „nepovolenému převodu duševního vlastnictví společnosti Westinghouse mimo Koreu“, a o němž může být rozhodnuto ke konci roku 2025. A český zástupce firmy již potvrdil, že právní kroky proti dodávce reaktoru APR1000 do Česka podniknou.

Vláda je také připravena výrazně personálně posílit ministerstvo průmyslu a obchodu, Dopravní a energetický stavební úřad nebo Státní úřad pro jadernou bezpečnost vše pro urychlení povolování a stavby jaderných elektráren. Přílišné upřednostňování jádra českou veřejnou správou se tak ještě výrazně posílí. Hrozí, že potřebné zjednodušení povolování pro obnovitelné zdroje nebo zákonná pravidla pro agregaci flexibility či pro akumulaci energie zůstanou i nadále na vedlejší koleji, na kterou se už kapacity státu nedostávají.

Edvard Sequens

Větší využití větru a slunce zlevní transformaci a posílí soběstačnost. Vláda toho využít nechce

Poslední jednání Platformy pro strategie v oblasti energetiky a klimatu ukázalo, že vyšší využití solárních a větrných elektráren (scénář s 32% pokrytím spotřeby energie obnovitelnými zdroji v roce 2030) by bylo celkově o něco levnější, zejména díky nižším nákladům na energie. A to i při naopak vyšším objemu potřebných investic. Tento scénář by dále vyžadoval do roku 2030 menší výstavbu zdrojů na fosilní zemní plyn než scénář s nižším využitím OZE v roce 2030.

Schválení strategických dokumentů, které určí energetickou a klimatickou politiku našeho státu na dalších 25 let ale vláda odložila. Jedná se o Státní energetickou koncepci (SEK), Politiku ochrany klimatu (POK) a Národní klimaticko-energetický plán (NKEP), který měl být schválen a zaslán Evropské komisi již na konci června. Podle ekologických organizací se vláda na poslední chvíli lekla zkratkovitého a nepřesného spojování uvedených dokumentů se zdražováním.

Ekologické organizace, které prosazují cíl nejméně 33 % obnovitelných zdrojů, vládě doporučují zvolit navržený scénář s vyšším cílem pro obnovitelné zdroje. Podobné doporučení, tj. zvýšit cíl z 30 % na 33 %,

zaslala české vládě i Evropská komise. Scénář s podílem 30 % obnovitelných zdrojů předpokládá výstavbu 8 GW solárních a 1,2 GW větrných elektráren do roku 2030. Scénář s podílem 32 % předpokládá výstavbu 10,5 GW solárních a 1,4 GW větrných elektráren. S dostupnými finančními zdroji by však Česko mohlo mít dle odborných studií až 15 GW nových fotovoltaických elektráren a 2 GW větrných turbín.

Modelování scénářů obsahovalo umělé zastropování obnovitelných zdrojů. Naopak v případě jaderných reaktorů model počítá s nejméně třemi novými reaktory bez ohledu na to, zda by je model použil jako ekonomicky efektivní, a bez ohledu na reálnou cenu výstavbu nových bloků v Evropě. Až po modelování byl navíc z politického rozhodnutí dodatečně přidán další jaderný reaktor v Dukovanech. Výsledné návrhy koncepčních dokumentů proto výrazně přeceňují možnosti výstavby drahých jaderných elektráren a počítají s nereálně brzkými termíny jejich spuštění.

Strategické dokumenty také potvrzují cíl ukončit spalování uhlí nejpozději do roku 2033 a rovněž dokládají, na základě odborného modelování, i jeho proveditelnost. Do roku 2050 má ČR ukončit také spalování ropy i zemního plynu, pokud nebude opatřeno zachytáváním a ukládáním oxidu uhličitého.

Politika ochrany klimatu v ČR, která zahrnuje nejen energetiku, ale i další sektory důležité pro snižování či pohlcování emisí, se oproti původnímu návrhu Ministerstva životního prostředí zhoršila po nátlaku Ministerstva zemědělství v oblasti ochrany a obnovy lesů. Byl vyřazen odklad těžby ve starých a cenných lesích a u dvou bodů (omezení holosečí a ponechávání mrtvého dřeva a těžebních zbytků v lesích), není jasné, zda budou nadále vyžadované i v lesním zákoně a tedy funkční i v praxi.

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká: „Česká vláda má nyní možnost konkrétním činem potvrdit to, o čem její předseda i členové často hovoří, tedy přijatelné ceny energií a posílení energetické bezpečnosti a soběstačnosti. Odborné modelování ukazuje, že klíčem je vyšší využití sluneční a větrné energie. Byla by velká chyba toho nevyužít. Doporučujeme, zvolit pro energetiku scénář s vyšším cílem pro obnovitelné zdroje.“

Štěpán Vizi, expert na klimatickou politiku Centra pro dopravu a energetiku, říká: „Strategie stále počítají se stejným podílem obnovitelných zdrojů jako původní návrh energeticko-klimatického plánu z loňského října. Ministerstvo průmyslu a obchodu tedy nijak nereflektovalo výsledky veřejné konzultace, ani doporučení Evropské komise. Scénář s vyšším podílem obnovitelných zdrojů přitom je k dispozici a je výhodnější jak z hlediska snižování emisí, tak z hlediska přínosu pro českou ekonomiku a snižování závislosti na dovozu plynu.“

Miriam Macurová, vedoucí klimatické kampaně Greenpeace ČR, říká: „Navýšení cíle pro obnovitelné zdroje energie na minimálně 33 % doporučila České republice Evropská komise a vyjádřili se pro to i lidé ve veřejné konzultaci. Proto by tento cíl měl být reflektován také při výběru ambicióznějšího scénáře, který je levnější a optimálnější pro posilování energetické nezávislosti a kvality životního prostředí v ČR. Pozitivní je, že strategické dokumenty počítají s legislativním ukotvením odklonu od využívání uhlí pro energetické účely nejpozději v roce 2033.“

Edvard Sequens, energetický konzultant v Calla - Sdružení pro záchranu prostředí říká: „Masivní rozvoj jaderné energetiky za každou cenu navzdory levnějším a dostupným alternativám jako řešení pro naši energetickou budoucnost, tak by se dal nazvat přístup zodpovědných politiků k přípravě strategických dokumentů, které budou rámovat českou energetickou budoucnost. Dalším generacím pak zanechají citelné zadlužení státní pokladny a vysoké náklady spotřebitelů elektřiny po dlouhé desítky let.“

Tiskový komentář členských organizací Zeleného kruhu a Klimatické koalice zabývajících se energetikou

Elektrárna Počerady porušuje zákon

V uhelné elektrárně Počerady ze skupiny Sev.En miliardáře Pavla Tykače běžely od začátku července několik dní čtyři z celkových pěti bloků, přestože dvěma na konci června vypršela výjimka z emisního limitu pro toxickou rtuť. Provozovatel v minulosti opakovaně tvrdil, že dosáhnout emisního limitu bez instalace nových filtrů je nemožné, ostatně proto si nyní žádá o prodloužení výjimky až do roku 2027. Pokud tedy elektrárna nějakým zázrakem nesplnila emisní limit, porušuje podmínky integrovaného povolení, že na dvou blocích

do 1. července dosáhne zákonného limitu nebo zastaví provoz. Nevládní organizace proto podávají podnět na Českou inspekci životního prostředí. Podle nich je chování provozovatele skandální a rozhodně by neměl dostat další výjimku, o kterou žádá. Stejně tak považují za nemyslitelné, aby elektrárna v případě ztrátového provozu získala podporu od státu, za kterou někteří majitelé uhelných elektráren lobbují u politiků.

[Analýza podrobných dat o výrobě a vývozu elektřiny](#) ukázala, že odstavení elektrárny Počerady ani současné odstavení elektrárny Chvaletice elektrizační soustavu neohrozí a jejich výkon je na hodinové bázi reálně nahraditelný stávajícími kapacitami jiných říditelných zdrojů. Stejně tak odstavení těchto elektráren neohrozí dodávky tepla.

Provoz všech pěti bloků elektrárny by od července byl možný v případě, pokud by byl splněn limit pro rtuť nebo by byla pravomocně prodloužena výjimka. Provozovatel měl na splnění limitu čas do 30. 6. 2024, tedy dlouhých sedm let o přijetí nových limitů v roce 2017. Vláda Petra Fialy přitom ve svém programovém prohlášení slíbila: „Omezíme udělování výjimek z limitů pro emise znečišťujících látek.“

Vyjádření spolku Zdraví pro Most: „Opět se ukazuje, že si velká firma dovolí v podstatě všechno, bez obav z následků. Kdy se úřady konečně postaví na stranu občanů a budou chránit naše zdraví?“

Petr Globočnický ze spolku MY Litvinov říká: „Pravidla by měla platit pro všechny, pro malé i velké. A právě velké firmy by měly dbát, aby se životní prostředí v našem kraji zlepšovalo. V případě elektrárny Počerady se to bohužel neděje.“

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká: „Tykačova firma Sev.En opět ukazuje, že kašle na zákony i životní prostředí a provozuje čtyři z pěti bloků své uhelné elektrárny Počerady, přestože na dva již skončila emisní výjimka. A tato firma chce od státu zároveň další výjimku na toxickou rtuť a navíc ještě dotace, až přestane být konkurenceschopná na trhu. Bylo by naprosto skandální, pokud stát

elektrárně porušující limity na ochranu zdraví posílal peníze daňových poplatníků, a pomáhal jí tak proti levnější elektřině z jiných zdrojů - například větrných a solárních elektráren.“

Lukáš Hrábek, tiskový mluvčí Greenpeace, říká: „Současný provoz elektrárny Počerady zcela jasně porušuje zákon. Provozovatel dobře ví, že měl dva bloky elektrárny odstavit, ale je mu to nejspíš jedno. Byla by obrovská ostuda, kdyby Česká inspekce životního prostředí nechala porušování zákona bez odezvy a nenařídila provozovateli dodržovat zákon a dva bloky elektrárny uzavřít, když to odmítá udělat sám.“

Eliška Beranová, právnička Frank Bold Society, říká: „Podle zákona o integrované prevenci je Česká inspekce životního prostředí povinná nařídít zastavení části provozu zařízení, pokud provozovatel porušuje podmínky integrovaného povolení a zároveň svým porušením způsobuje nebezpečí, že dojde k bezprostřednímu závažnému nepříznivému dopadu na životní prostředí. Přesně k těmto skutečnostem v případě Elektrárny Počerady dochází.“

*Společná tisková zpráva
Hnutí DUHA, Frank Bold Society, Greenpeace ČR, Zdraví pro Most a MY Litvínov*

Kriticky ohrožení čmeláci klamaví se letos v Českých Budějovicích objevili na dalších místech

V Českých Budějovicích objevili vloni biologové kriticky ohroženého čmeláka klamavého. Letos byl jeho výskyt potvrzen na dalších budějovických lokalitách.

Čmelák klamavý je jedním z třiceti druhů čmeláků (a pačmeláků), které žijí v České republice. Na rozdíl od podobných druhů našich čmeláků, např. od čmeláka skalního, je velmi krátce a rovnoměrně ochlupený, což dodává jeho tělu sametový vzhled. Pro laika je ovšem jeho rozpoznání od jiných druhů obtížné. Čmelák klamavý patří mezi kriticky ohrožené druhy naší fauny.

„Tito čmeláci potřebují velké porosty bobovitých rostlin, třeba vikve nebo jetele, pokud možno po celou sezónu. Jejich královny zakládají hnízda oproti jiným druhům poměrně pozdě, často se začátkem jarního sečení trávníků. Kromě nevhodných celoplošných sečí trávníků či luk je ohrožuje i používání pesticidů nebo změna klimatu,“ vysvětluje entomolog Michal Perlík z Biologického centra Akademie věd ČR.

V loňském roce byli čmeláci klamaví objeveni v kampusu Biologického centra a Přírodovědecké fakulty, ale i na trávnících na čtyřdvorském sídlišti. Tam se kvůli nim podařilo dohodnout drobnou změnu sečení, aby v kritické době nepřišli o pastvu. Letos byl výskyt těchto kriticky ohrožených čmeláků potvrzen také na sídlišti Vltava nebo u Zanádražní komunikace.

Důležité je uvědomit si, že mnoho druhů čmeláků migruje za pastvou a v různých letech se mohou vyskytovat na různých stanovištích. Obzvláště v městském prostředí je pro ně důležité, aby potenciální potravní zdroje byly dostupné na co největším množství stanovišť, nejen na těch s aktuálním výskytem ohrožených druhů.

„Máme velkou radost, že se u nás kriticky ohrožení čmeláci usadili a prokazatelně se vyskytují na více místech v Českých Budějovicích. Tím spíše bychom se měli snažit, aby u nás nacházeli vhodné podmínky pro život. Pomoci přitom může nejen město, které podpořilo vytváření kvetoucích trávníků, ale i firmy či jednotliví občané. Vůbec nejjednodušší cestou může být mozaikové sečení trávníků na soukromých či firemních zahradách,“ říká Jiří Řehounek, který se ve spolku Calla věnuje mimo jiné i přírodě blízké péči o městskou zeleň.

Podrobnější informace k přírodě blízké péči o městskou či zahradní zeleň najdete na následujících odkazech:

Web Příroda ve městě: <https://calla.cz/prirodavemeste/>

Publikace Ochrana motýlů: https://www.calla.cz/data/hl_stranka/ostatni/brozura_motyli_web.pdf

Publikace Květnaté pásy ve městech:

https://calla.ecn.cz/data/hl_stranka/ostatni/skladacka_Kvetnate_pasy.pdf

Tisková zpráva Cally

Jihočeské pískovny lákají zájemce o pozorování a zkoumání přírody

Jedním ze zajímavých fenoménů jihočeské krajiny se stalo i velké množství zatopených i suchých pískoven. Nabízejí rozmanité prostředí, včetně dnes již vzácně se vyskytujících písčin, suchých trávníků a živinami chudých mokřadů, a hostí proto mnoho ohrožených druhů. Jejich ochranou a popularizací se dlouhodobě zabývá spolek Calla.

„Pískovny, které dlouhodobě sledujeme, chráníme a využíváme pro exkurze a další terénní aktivity mají jedno společné. Byly po dotěžení zcela nebo alespoň částečně ponechány přírodním procesům, které si z jejich obnovou poradily bez lidských zásahů,“ vysvětluje Jiří Řehounek, který se ve spolku Calla zabývá tzv. přírodě blízkou obnovou těžebních prostorů.

Přírodě blízká obnova zahrnuje především samovolný vývoj po těžbě bez zásahu člověka (tzv. spontánní sukcesí) a mírně usměrňovaný vývoj, do něhož člověk zasahuje pouze ve prospěch obnovovaného přírodního společenstva, např. potlačením invazních druhů nebo doséváním druhů původních (tzv. usměrňovaná sukcese). Citlivým způsobem obnovené pískovny se pak mohou stát nejen útočišti řady vzácných a ohrožených druhů, ale i zajímavými místy pro milovníky přírody, fotografy nebo turisty.

„Letní sezóna je pro nás v jihočeských pískovných tradičně hektická. Momentálně už máme za sebou projektový den v Pískovně Ledenice s žáky místní základní školy, kteří nám pomohli s ochranou místních vzácných stanovišť a pak se mohli se sítkami podílet na biologickém průzkumu. Proběhla exkurze na Veselské pískovny pro studenty oboru Ekologie a životní prostředí z Karlových Varů nebo beseda o Pískovně Třebíčko pro veřejnost v Borovanech. Věnujeme se také biologickým průzkumům ve vybraných pískovných, kde chceme v druhé polovině roku provádět zásahy na podporu biologické rozmanitosti a

ohrožených druhů,“ vyjmenovává Jiří Řehounek letošní aktivity.

Pokud se chcete k objevitelům jihočeských pískoven také přidat, není nic jednoduššího. Tipy na zajímavé pískovny pro milovníky přírody, fotografy, turisty nebo geocachery najdete na webu www.calla.cz/objevtesvoupiskovnu.

Tisková zpráva Cally

Vzácný svižník písčinný byl znovu objeven v pískovně Cep II na Třeboňsku

Pískovny jsou domovem řady ohrožených živočichů a rostlin. Jejich rekultivace mohou přírodě pomoci, nebo vzácné obyvatele pískovny naopak zlikvidovat. Objev svižníka písčinného, vzácného brouka v pískovně Cep II na Třeboňsku ukazuje, že pískovna byla rekultivována citlivě a s ohledem na přírodu.

Svižník písčinný je dravý brouk, jehož původním domovem byly písčité břehy a náplavy řek. Ty ale po regulaci vodních toků u nás téměř přestaly existovat. Svižníka dnes proto nejčastěji najdeme na odkalištích, v pískovnách nebo na výsypkách po těžbě uhlí, kde překvapivě nachází vhodné podmínky. V pískovně Cep II byl tento brouk znovu objeven po jedenácti letech.

„Svižník písčinný potřebuje pro svůj život rozsáhlé plochy jemného substrátu bez vegetace, nejlépe u vody. Ty po regulaci řek nachází právě na místech, kde se ukládá elektrárenský popílek nebo kde se těží suroviny. Jakmile taková místa zarostou, svižník zmizí,“ vysvětluje entomolog Lukáš Čížek z Biologického centra Akademie věd ČR.

Pískovna Cep II patří společnosti Českomoravský štěrk, a. s. ze skupiny Heidelberg Materials. Je jedním z prvních míst u nás, kde v pískovnách proběhla tzv. přírodě blízká obnova, která využívá v maximální možné míře přírodních procesů a nechává těžbou narušená území samovolnému nebo jen mírně usměrňovanému vývoji. Od devadesátých let na Cepu II vzniká unikátní mozaika stanovišť, na kterých žije řada ohrožených druhů. Od roku 2021 se pískovna stala první známou lokalitou teplomilného cvrčka pobřežního v Čechách. K dalším ochranně významným druhům bezobratlých patří saranče blankytná, brouk majka fialová nebo pavouk slíďák břehový. Hnízdí zde také početná kolonie ohrožených břehulí říčních.

„V pískovně Cep II můžeme pozorovat, že ponechání člověkem narušených stanovišť přírodním procesům funguje. Naopak vysazování borových monokultur, které se pro rekultivaci pískoven často využívaly, vede rychle k zániku vzácných stanovišť a vymření ohrožených živočichů a rostlin. Právě svižník písčinný je dobrým příkladem druhu, kterému lesnické rekultivace vůbec neprospívají,“ říká Jiří Řehounek, který se

ve spolku Calla věnuje mimo jiné i přírodě blízké obnově těžebních prostorů a na Cepu II provádí biologický průzkum.

Obnova pískovny je realizována díky dlouhodobé spolupráci těžební firmy Českomoravský štěrk, Správy CHKO Třeboňsko, vědců a nevládních organizací. V roce 2011 proběhl rozsáhlý biologický průzkum v rámci soutěže Quarry Life Award. Další průzkumy nebo návrhy péče o pískovnu stanovišť mohou proběhnout v 6. ročníku této soutěže, která bude v nejbližších dnech opět vyhlášena.

Tisková zpráva Cally

Rozhlasovou reportáž o svižníkovi písčinném na Cepu II si můžete poslechnout zde: <https://budejovice.rozhlas.cz/vzacny-brouk-sviznik-piscinny-se-po-letech-vratil-do-piskovny-na-trebonsku-stalo-9280124>

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Chvátám, chvátám...

Když se letos v médiích objevily zprávy o objevení vzácného svižníka písčinného, v čtenářských diskusích reakce často začínaly: „*Chvátám, chvátám, nemám chvíli klid...*“ Dokonce se jednou čtenáři přeli, jak přesně zní onen song z Příběhů včelích medvídků.

To je ovšem, přátelé hluboký omyl, neboť hrdinou onoho večerníčku nebyl brouk svižník, ale brouk kvapník. Oba sice patří do stejné čeledi střevlíkovitých, nelze je však v žádném případě ztotožňovat a ani si nejsou moc podobní.

Pokud tedy toužíte po uměleckém ztvárnění svižníka, musíte sáhnout po díle Ondřeje Sekory, kde rychlý svižník (ovšem svižník polní) běhá kolem zapřaženého hlemýždě a volá na něj: „*Co tak utíkáte, strejčku, vždyť se všecek udýcháte, já Vám ani nestačím!*“

Jiří Řehounek

Po roční přestávce se do Strakonice stěhují další sysli

Přesně 34 syslů bylo dnes vypuštěno na letišti ve Strakonici. Z odchovů v Zoo Hluboká a záchrané stanici Rozovy pochází 25 zvířat, dalších 9 je původem přímo ze Strakonice, odkud byli nedávno dočasně převezeni do Zoo Hluboká a záchrané stanice Makov kvůli silným přivalovým deštům. Akce je součástí záchraného

programu, který pro sysla před více než patnácti lety připravila a koordinuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR). Vypuštění sysli by měli oživit strakonickou skomírající populaci tohoto vzácného savce

„Letiště ve Strakonících je jedním z pouhých 40 míst v České republice, kde se nyní sysel obecný vyskytuje. Syslů tu ale v posledních letech výrazně ubylo, nejspíš kvůli silným deštům. Proto jsme vloni zdejší populaci posílili o 36 syslů, letos přidáváme dalších 34. Problém je, že jednotlivé syslí populace jsou v naší krajině izolované a zvířata se mezi nimi nemohou pohybovat. Pro ilustraci – nejbližší sysli žijí od Strakoníc 40 km. Právě proto jsme překročili i k tomu, že jsme letos nějaké vyčerpané a dezorientované sysly po silných deštích dočasně ze Strakoníc odvezli – populace by bez toho mohla úplně zaniknout,“ vysvětluje Lenka Čolobentičová z AOPK ČR, koordinátorka záchranného programu.

Příklad sysla názorně ilustruje, jak může být osud živočišného druhu vrtkavý. V padesátých letech byl označován za škůdce. Sysli ale doplatili na rozorávání mezí a pastvin, scelování polí do velkých lánů a dramatický úbytek ploch s nízkou trávou. Pro jejich přežití v naší přírodě je nyní klíčové zabezpečit potřebnou péči tam, kde v současné době žijí. To znamená vhodným způsobem hospodařit, především pravidelně kosit trávu či spásat. Syslům totiž vyhovují suché, nízké stepní trávníky.

Záchranný program zahrnuje pravidelné sčítání zvířat, pastvu a kosení nebo odchovy zvířat v partnerských zoologických zahradách a záchranných stanicích. Na vhodných místech se sysli vypouštějí, aby posílili stávající populace, nebo vytvořili novou kolonii. Letos to bylo na několika místech – v Českém středohoří na Odolickém vrchu, na Znojemsku a právě ve Strakonících.

„Zoologické zahrady odchovávají ohrožené druhy a snaží se zachovat biologickou rozmanitost. Zapojují se do záchranných programů, podporují je a odchované jedince navrací zpět do přírody. Mezi naše činnosti tedy nepatří jen zvířata vystavovat, ale podílíme se i na záchraně ohrožených druhů a jejich návratu do přírody. Důležité je také vzdělávání – návštěvníci u nás vidí na vlastní oči to, co je v přírodě mnohdy skryto, a mohou se tu řadu zajímavých informací dozvědět,“ doplňuje Markéta Jariabková z Jihočeské zoologické zahrady Hluboká nad Vltavou.

Tisková zpráva AOPK ČR (redakčně kráceno)

Hlasujte v anketě Strom roku 2024

Díky anketě Strom roku už od roku 2002 podporujeme aktivní lidi v péči o stromy ve svém okolí. První tři stromy získají profesionální péči a vítěz navíc postoupí do evropského kola. **Hlasujte** právě teď pro jeden z deseti stromů, který je vašemu srdci nejbližší. Věříme, že příběhy, které nám vyprávějí stromy, jsou příběhy nás všech. Učí nás přemýšlet o životním prostředí i historii místa, odkud pocházíme.

Anketou Strom roku chceme povzbudit lásku k dědictví přírody. Snažíme se šířit povědomí o důležitosti stromů v našem okolí i péči o ně. Díky anketě se spojují aktivní komunity lidí ve všech koutech České republiky.

Právě teď můžete svým hlasem zdarma podpořit jeden z deseti stromů, které se uchází o titul Strom roku 2024. Najdete mezi nimi lípy, duby, ale třeba i jerlín či jinan. Vítězný strom získá odborné ošetření na míru a postup do evropské ankety. Hlasovat je možné až do 6. října 2024.

Tisková zpráva Nadace Partnerství

Planeta čelí trojitě krizi a pronásledování ekologických aktivistů se zhoršuje

Žijeme v době trojí planetární krize. Změny klimatu, toxické znečištění a mizení rozmanitosti přírody se zostřují a jejich projevy vnímáme po celém světě. Spolu s tím přibývá případů pronásledování ekologických aktivistů a pokusů znemožnit poškozeným místním komunitám bránit své životní prostředí. Minulý týden právě o tom jednala konference států takzvané Aarhuské úmluvy na půdě OSN v Ženevě.

„Zatímco v loňském roce jsem řešil deset případů pronásledování obránců životního prostředí, letos jich je přes čtyřicet. Všem poškozeným se snažím pomoci, ale můj tým naráží na fyzické kapacity,“ přiznal Zvláštní zpravodaj OSN pro ochranu ekologických aktivistů Michel Forst.

Situaci ve světě dramaticky zhoršily lockdowny v důsledku pandemie covid-19, pod jejichž rouškou začaly některé vlády a korporace agresivně prosazovat problematické záměry. Tlak na přírodní zdroje zvýšila následná ekonomická krize a válka v Ukrajině. Ke zhoršení postavení obránců životního prostředí přispívá nárůst populismu, greenwashing a dezinformační kampaně.

Zatímco dříve se pronásledování občanů odehrávalo v autoritářských zemích, jakými jsou Bělorusko nebo Kazachstán, nebo ve státech s nefunkční a zkorumpovanou správou, jakou byla před ruskou agresí Ukrajina, dnes postihují celý region Evropy a bývalého Sovětského svazu. Velká Británie potlačuje klimatické hnutí, a chce dokonce omezit veřejná shromáždění. Zvláštní zpravodaj OSN řeší absurdní případ člověka, který má být uvězněn na deset let za účast na online diskusi o organizaci protestů. Klimatičtí aktivisté čelí perzekucím také v Německu, na Slovensku nebo v Česku.

Narůstá počet takzvaných žalob SLAPP. Jejich cílem je způsobit lidem výdaje za právníky a psychicky je vyčerpat vyšetřováním smyšlených zločinů – jde hlavně o soudy za poškození dobrého jména firmy. Sunčica Kovačević a Sara Tuševljak, jež brání Kasindolskou řeku v Bosně a Hercegovině před stavbou vodních elektráren, jež by zničily unikátní přírodu, čelí takové žalobě belgické firmy Green Invest.

účastnil.

Zjevně inspirování Ruskem schválili nedávno poslanci gruzínského parlamentu zákon o zahraničním vlivu, který umožní označit všechna média a nevládní organizace financované například z EU jako „zahraniční agenty“ a pak je administrativními ústrky zlikvidovat. Podobný zákon vedl v roce 2021 v Bělorusku k likvidaci nepohodlných občanských iniciativ. V roce 2017 přijalo „ruský zákon“ Maďarsko, letos v dubnu Kyrgyzstán, uvažuje o něm Bosna a Hercegovina a také Slovensko.

„Napříč zeměmi Evropské unie dochází ke zrychlenému povolování některých investičních a infrastrukturních projektů s odůvodněním, že přispívají k zelené transformaci a obyvatelé se k nim nemají vyjadřovat, aby je nezdržovali. Dochází tak k postupnému vytlačování veřejnosti z posuzování projektů, jež zásadně ovlivňují životní prostředí – a často vůbec nejsou ekologicky příznivé. Pro zmírnění trojí planetární krize je potřebné ubránit co nejširší právo lidí na informace a na účast v rozhodovacích procesech. Musíme se navíc zbavit evropské arogance, kdy jsme si dlouhá léta mysleli, že k potlačování lidských práv dochází jen v Africe, jižní Americe nebo v Asii. Nyní probíhá také přímo v našich zemích a musíme se mu postavit“ dodává Martin Skalský z Arniky.

Aarhuská úmluva je prvkem mezinárodního práva, jenž přes dvacet let ukotvuje právo veřejnosti na přístup k informacím o životním prostředí, právo na účast v rozhodovacích procesech a nezávislé soudy. Důležitou součástí úmluvy je také ochrana obránců životního prostředí před pronásledováním. Úmluvu ratifikovalo sedmatřicet států a Evropská unie. V České republice platí od roku 2004.

Tisková zpráva spolku Arnika

PERLA ROKU 2023

Výsledky ankety „Zelená perla 2023“

Celkem 80 členek a členů nezávislé Komise z 92 rozhodlo o vítězi 29. ročníku ankety „Zelená perla“ o antiekologický výrok. Členy jsou např. zoolog Mojmir Vlašín, politolog Lukáš Jelínek či publicista Vladimír Just.

Děti Země – Brno v letech 1993 až 2022 také uspořádaly třicet ročníků ankety o antiekologický čin Ropák, kterou již ukončily, neboť splnila svůj hlavní porevoluční účel. Posledním Ropákem (za rok 2021) se tak stal ministr životního prostředí a poslanec Richard Brabec (ANO).

Zelenou perlu 2023 získal

1) Štěpán Křeček, hlavní ekonom ve společnosti BH Securities a. s. a člen poradního sboru předsedy české vlády Petra Fialy (202 bodů)

„Nemůžeme být skanzen, který tady bude pořád udržovat nějaká pole, která v podstatě nic nenesou. Ty budovy by přinesly daleko větší ziskovost.“

(z rozhovoru pro Seznam Zprávy v pořadu Ptám se já k otázce nízkého tempa a rozsahu výstavby bytů v ČR)

z článku Musíme se zbavit úředníků, kteří se brání nové práci, říká poradce premiéra

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/audio-podcast-ptam-se-ja-ekologove-a-pamatkari-nesmi-branit-nasemu-rozvoji-rika-poradce-premiera-235049>

(8:09-8:18 minuta), 5. 8. 2023

Pořadí zbývajících autorů výroků ankety Zelená perla 2023

2) Andrej Babiš, poslanec Poslanecké sněmovny P ČR a předseda hnutí ANO (162 bodů)

„Zelení šílenci, kteří jsou v tom Evropském parlamentu, jsou často i zkorumpovaní. Co oni chtějí? Chtějí, že na moři budou větrníky, na poli budou soláry, budeme mít červy. Oni chtějí zničit skot a všechno. Tito blázni zničí Evropu.“

(z rozhovoru v Rádiu Impuls o Zeleném údělu a o volbách do Evropského parlamentu v červnu 2024)

z článku Andrej Babiš: V eurovolbách ANO zachrání Evropu, na sněmovní volby 2025 si troufnu i v 70!

<https://www.youtube.com/watch?v=YUaCkOBjZU> (13:59-14:18 minuta), 26. 4. 2023

3) Alexandr Vondra, poslanec Evropského parlamentu (ODS) (126 bodů)

„Green Deal je tragédie ve své radikalitě, protože fakt jenom všechno zdražuje a horko je tu furt dál. Dokonce i tady ve studiu.“

(z rozhovoru na CNN Prima NEWS v pořadu České zájmy v Evropě)

z článku Vondra ostře o von der Leyenové: Green Deal je tragédie. Všechno zdražuje a horko je furt dál

<https://cnn.iprima.cz/vondra-ostre-o-leyenove-green-deal-je-tragedie-vsechno-zdrazuje-a-horko-je-furt-dal-411958> 12. 9. 2023

4) Tomáš Jirsa, starosta Hluboké nad Vltavou a senátor Senátu P ČR (ODS) (121 bodů)

„My jsme vyhlásili válku globálnímu oteplování, ale někteří vědci tvrdí, že nastává malá doba ledová – a kdo ví, budou-li nám ty dva stupně průmyslového oteplení stačit k přežití.“

z článku V eurovolbách je potřeba zastavit klimatické šílení

MF Dnes (https://neviditelnypes.lidovky.cz/klima/vyzva-zachranme-klima-i-za-cenu-zniceni-evropske-civilizace.A230831_194449_p_klima_nef), 31. 8. 2023

5) Andrej Babiš, poslanec Poslanecké sněmovny P ČR a předseda hnutí ANO (94 bodů)

„Skončíme, že budeme mít jen kola, vrátíme se do jeskyň, budeme jíst červy. Tak to je ta Evropa? My musíme zachránit Česko. Musíme zachránit Evropu.“

(z rozhovoru v Rádiu Impuls o Zeleném údělu a o volbách do Evropského parlamentu v červnu 2024)

z článku Andrej Babiš: V eurovolbách ANO zachrání Evropu, na sněmovní volby 2025 si troufnu i v 70!

<https://www.youtube.com/watch?v=YUaCkOBjZU> (14:37-14:46 minuta), 26. 4. 2023

6) Václav Klaus, bývalý prezident ČR (79 bodů)

„Jsme obětí zelené ideologie, obětí zelené barvy, která místo barvy rudé se dnes stala tím hlavním zlem

současného světa a současného Západu.“

(z rozhovoru na CNN Prima NEWS v pořadu Partie)

z článku Klaus: Beznaděj vlády, musíme ubrat zelené šílenství. Šolíchat na povrchu nestačí

https://cnn.iprima.cz/klaus-beznadej-vlady-musime-ubrat-zelene-silenstvi-solichat-na-povrchu-nestaci-417375?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu (4:31-5:44 minuta), 12. 11. 2023

7) Marek Kratochvíl, starosta Dolních Řasnic (nestr.) (65 bodů)

„Ti vlci ztratili přirozenou plachost. A oni to vnímají, že nemají predátora, někoho, kdo by jim ublížil, lovil je. Tak se budou stále jenom množit, množit, množit a neumím si představit, kam to povede.“

(k výskytu vlčí smečky na Frýdlantsku)

z rozhovoru na ČT v pořadu Události v regionech – Praha: sever a východ

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/15334105033-udalosti-v-regionech-sever-a-vychod/223411000171024>, (19:37-19:25 minuta), 24. 10. 2023

8) Kateřina Konečná, zastupitelka Nového Jičína, poslankyně Evropského parlamentu a předsedkyně KSČM (52 bodů)

„Náš průmysl se zastavuje. My jsme zastavili iks fabrik, které bychom dnes zoufale potřebovali. Tváříme se, že vzduch zná hranice, takže nám nevadí, že v Turecku to bude smrdět a bude se vypouštět, protože hlavně, že to nemáme v Evropě.“

(z rozhovoru na CNN Prima NEWS v pořadu 360°)

z článku Česko mělo kvůli Green Dealu víc křičet. Jiné země se umějí v EU lépe prosadit, tvrdí Konečná

<https://cnn.iprima.cz/cesko-melo-kvuli-green-dealu-vic-kricet-podobne-zeme-se-umi-v-eu-prosadit-vic-tvrdi-konecna-373304> (16:12-16:30 minuta), 5. 8. 2023

9) Tomáš Jirsa, starosta Hluboké nad Vltavou a senátor Senátu P ČR (ODS) (47 bodů)

„Nikdo z Greenpeace se nikdy však nepozastavil nad tím, že na Šumavě, v srdci národního parku, byly záměrným šířením kůrovců zničeny tisíce a tisíce stromů nejen stoletých, ale také například tři sta leté smrky na pramenech Vltavy a rozsáhlý prales na Trojmezí.“

z článku Jak dál s ochranou přírody v národních parcích?

Českokrumlovský deník (<https://www.tomasjirsa.cz/clanky/jak-dal-s-ochranou-prirody-v-narodnich-parcich.htm>), 4. 12. 2023

10) Radek Mátl, generální ředitel Ředitelství silnic a dálnic ČR (41 bodů)

„Často se tak pro urychlení procesů předkládají neúplné žádosti z důvodu chybějících stanovisek dotčených orgánů, aby se úřady mohly s rozsáhlým spisem dostatečně seznámit a případně si vyžádat doplnění spisu dle vlastního uvážení. V krátkosti lze říct, že co nám NKÚ vyčítá, jsou naopak kroky vedoucí ke zrychlení přípravy staveb.“

(z odpovědi na otázku, zda ŘSD uznává zjištění NKÚ, že průtahy při povolování dálnice D35 na Pardubicku způsobily chybějící povinné přílohy k žádostem o vydání rozhodnutí nebo vady předložených dokumentací)

z článku Mátl k závěrům NKÚ: Příprava dálnice D35 se v posledních letech výrazně zrychlila

<https://zdopravy.cz/matl-k-zaverum-nku-priprava-dalnice-d35-se-v-poslednich-letech-vyrazne-zrychlila-183957>, 13. 11. 2023

11) Tomáš Zdechovský, poslanec Evropského parlamentu (KDU-ČSL) (32 bodů)

„Naprostý amatérismus zvláště ze strany evropských socialistů a zelených reprezentovaných Timmermansem v oblasti Green dealu nás dostal na kolena před čínským tygrem.“

z článku Stane se EU kvůli Green dealu ještě více závislou na Číně?

<https://www.reflex.cz/clanek/komentare/120815/tomas-zdechovsky-z-kdu-csl-stane-se-eu-kvuli-green-dealu-jeste-vice-zavislou-na-cine.html>, 18. 9. 2023

12) Karel Havlíček, místopředseda Poslanecké sněmovny P ČR a stínový předseda české vlády (hnutí ANO) (31 bodů)

„V tuto chvíli nejkritičtější úsek je místo přes přehradu, které stálo mnoho let díky aktivitám ekologických vyděračů a aktivistů. Nyní se situace jeví tak, že by byla šance se přes ni dostat po roce 2026, 2027 a pak už by to bylo otázka tří, čtyř let.“

(k dálnici D52 z Pohořelic přes Mikulov na Vídeň, která se projektuje a připravuje již více než dvacet let) z článku Dostavba dálnice do Vídně je do roku 2030 reálná, souhlasí Havlíček s premiérem

https://www.idnes.cz/brno/zpravy/stinova-vlada-ano-vyjezdni-zasedani.A231206_121249_brno-zpravy_coch?, 7. 12. 2023

13) Kateřina Konečná, zastupitelka Nového Jičína, poslankyně Evropského parlamentu a předsedkyně KSČM (25 bodů)

„Budeme mít problém cokoli postavit, např. jakoukoliv fabriku, protože pokud nebude splňovat určité emisní cíle, kdy zemědělci mají obrovské problémy s tím, že mají cokoli problém udělat.“

(z rozhovoru na CNN Prima NEWS v pořadu 360°)

z článku Česko mělo kvůli Green Dealu víc křičet. Jiné země se umějí v EU lépe prosadit, tvrdí Konečná

<https://cnn.iprima.cz/cesko-melo-kvuli-green-dealu-vic-kricet-podobne-zeme-se-umi-v-eu-prosadit-vic-tvrdi-konecna-373304> (15:43-15:55 minuta), 5. 8. 2023

14) Tomio Okamura, poslanec Poslanecké sněmovny P ČR a předseda SPD (20 bodů)

„Fialova vláda servilně odsouhlasila zákaz aut se spalovacími motory, teď se jedná o zákaz plynových kotlů.“

(z rozhovoru na CNN Prima NEWS v pořadu 360°)

z článku Green Deal nás zničí, odstoupit od něj můžeme jen odchodem z Evropské unie, uvedl Okamura

<https://cnn.iprima.cz/green-deal-nas-znici-odstoupit-od-nej-muzeme-jen-odchodem-z-evropske-unie-uvvedl-okamura-373220> (13:42-13:38 minuta), 26. 7. 2023

15) Petr Liška, starosta Malých Žernosek a poslanec Poslanecké sněmovny P ČR (STAN) (17 bodů)

„Splavnění Labe má dopad i na konkurenceschopnost našeho průmyslu, jestli tu vůbec nějaký zůstane.“

(z odpovědi na otázku, kolik vodních staveb je nutné u Děčína postavit ke zvýšení splavnosti Labe)

z rozhovoru Splavnost Labe u nás závisí na desetikilometrovém úseku. A to je špatně

Litoměřický deník, 20. 12. 2023

16) Jan Skalický, předseda představenstva Vodní cesty, a. s., předseda Asociace D-O-L a zastupitel Děčína (nestr. za ANO) (16 bodů)

„Systém ekologické ochrany je tak zneužíván, že se vytrhne ta ochrana přírody z toho čtrnáctého místa třetího bloku a překryje ty první dva bloky a my nejsme schopni budovat nic.“

(k otázce, proč se u nás stále nedaří postavit potřebné vodní dopravní stavby na řekách)

z rozhovoru Rozum do hrsti: RDH 039 Ing. Jan Skalický 1. část – V Čechách jsme zprivatizovali úplně všechno, co se vody týká

<https://www.youtube.com/watch?v=1UKBJKb93eg> (8:32-8:44 minuta), 6. 2. 2023

17) Tomáš Jirsa, starosta Hluboké nad Vltavou a senátor Senátu P ČR (ODS) (15 bodů)

„Celý problém začal tím, že se klimatičtí vědci na svých kongresech dohodli, že Zemi hrozí zničení kvůli průmyslové produkci kyslíčnanu uhličitého, CO₂, a je tedy nutné dekarbonizovat, přejít na „uhlíkově

neutrální ekonomiku“.

z článku Dobrovolná sebevražda Evropy

https://neviditelnypes.lidovky.cz/spolecnost/budoucnost-dobrovolna-sebevrazda-evropy.A230911_212701_p_spolecnost_nef,12.9.2023

18) Jaroslav Míl, bývalý vládní zmocněnec pro jadernou energetiku (14 bodů)

„Devadesát procent námitek, které teď přijdou, aby zabránily nabytí právní moci, jsou v podstatě námitky v řadě případů zcela umělé.“

(z komentáře v ČT 24 k vydání nepravomocného územního rozhodnutí Ministerstvem průmyslu a obchodu pro nový jaderný blok v Jaderné elektrárně Dukovany)

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10101491767-studio-ct24/223411058281030>

(23:45-23:36

minuta), 30. 10. 2023

Tisková zpráva Děti Země

ZAOSTŘENO ENVIROSKOPEM

Vybrali jsme pro vás z bezmála 400 různých tipů na výlety po Jihočeském kraji, které všechny najdete v databázi Envirooskop na webu www.envirooskop.cz. Jeho zpracovatelem je jihočeská Krajská síť environmentálních center KRASEC.

Stará řeka – slepé rameno řeky Otavy ve Strakonících (lat: 49.2579, lon: 13.9276)

Původní bažinatý charakter Strakonice do dnešních dnů připomíná Stará řeka – slepé rameno Otavy. Její stojaté vody obývá mnoho vodních živočichů a rostlin včetně krásně kvetoucího stulíku žlutého.

Řeka Otava tvoří nad městem i pod ním širokou říční nivu, která umožňuje rozlévání vody při vysokém průtoku. Nicméně dnes voda město rychle opouští zkráceným, zahloubeným a zpevněným korytem. Slepé rameno je pozůstatek starého říčního koryta jedním koncem napojený na stávající řeku. S přilehlými porosty stromů a keřů tvoří ekologicky cenné území umožňuje přežití a vývoj rozmanitých druhů živočichů a rostlin a zároveň poskytuje klid pro odpočinek lidí.

Starou řeku a její okolí obývají chráněné druhy ptáků (ledňáček říční, žluva hajní), obojživelníků a plazů (rosnička obecná, ropucha obecná, skokani, užovka obojková) i měkkýšů (škeble rybníčná). Ve vrcholném létě zdobí hladinu květy stulíku žlutého. Strakonická organizace Českého svazu ochránců přírody zde pořádá každoroční akce pro veřejnost spojené s úklidem lokality.

Vlivem hromadění rostlinných zbytků dochází k přirozenému zabahňování slepého ramene

a zmenšování jeho hloubky. V budoucnu tak může dojít k zániku spojení s řekou, čímž se slepé rameno stane tůň. Životnost tůň lze odhadnout na desítky let. Bez odstranění vrstvy bahna se během dalších desítek let na místě vytvoří lužní les.

Nakladatelství Blanice vydalo v roce 2013 knihu *Stará Otava mezi Strakonice a Pískem*, jejíž autoři popisují nejstarší osídlení kolem řeky, rýžování zlata, provoz voroplavby, brody, přívozy, mosty aj.

Časová náročnost: 2 hodiny

Dostupnost: Lokalita se nachází při východním okraji města Strakonice asi 1 km od vlakového

a autobusového nádraží. Při východu z vlakového nádraží se vydáte vpravo po cestě vedoucí souběžně s kolejemi. Mezi nádražím a průmyslovým areálem projdete k bývalé železniční vlečce. Překročte jí a pokračujte po navazující cestě kolem bývalé pískovny. Asi po 400 metrech kříží cestu železniční trať, za kterou sejdete přímo ke slepému rameni. Lokalita je dostupná i z centra Strakonice po úzkých pěšinách podél pravobřeží Otavy (2,5 km od soutoku s Volyňkou poblíž strakonického hradu). U jižního břehu slepého ramene se úzká pěšina napojuje na zpevněnou cestu od vlakového nádraží.

Odkaz na lokalitu na stránce Envirokopu najdete zde:

<http://www.envirokop.cz/?stara-rika-slepe-rameno-reky-otavy-ve-strakonich>

Vybrala pro vás Romana Panská

Envirokop je podpořen Jihočeským krajem.

POZVÁNKY NA AKCE

Akce České společnosti ornitologické v ptačím parku Zbudovská blata:

Noční příroda a lelkování na Zbudovských blatech

KDY: 31. 8. – 1. 9. 2024 (začátek v sobotu od 19:00 s pokračováním až do nedělního rána)

Sraz u [vstupu do parku](#) nad železničním přejezdem (49.0816778N, 14.3443231E, příjezd od Mydlovar)

Společně nahlédneme při procházce po parku do života živočichů a jejich aktivit skrytých pod rouškou noci. Budeme se věnovat nočnímu tahu ptáků, pokoušet se odchytil noční specialisty, jako je lelek nebo kalous ušatý. Zůstaneme celou noc, zájemci mohou přenocovat ve vlastních stanech či pod širákem.

Svítilny, vhodnou obuv do mokré trávy a oděv do přírody s sebou.

Kontakt: Kryštof Chmel (chmel@birdlife.cz, 723 757 768) Česká společnost ornitologická

Přírodě blízké hospodaření na rybnících

Seminář se uskuteční v Českých Budějovicích v pondělí 9. září 2024. Hlavním cílem semináře je seznámit odbornou veřejnost s aktuálními problémy rybničního hospodaření a ochrany biodiverzity v rybnících, včetně možností jejich řešení. Seminář je určen především zástupcům státní správy a samosprávy, nevládních organizací a firem, ale neuzavírá se ani dalším zájemcům o problematiku.

Lektoři (v abecedním pořadí):

Petr Hesoun (Městský úřad Jindřichův Hradec
& Hamerský potok, z. s.)

Vojtěch Kolář (PřF JU & BC AV ČR)

Martina Kratochvílová
(Krajský úřad Kraje Vysočina)

Petr Musil (FŽP ČZU)

Jan Potužák (Povodí Vltavy, a.s.)

Ján Regenda (FROV JU)

Ondřej Sedláček
(PřF UK & Ochrana fauny ČR)

Kateřina Šumberová (Botanický ústav AV ČR)

Moderuje: Jiří Řehounek (Calla)

Místo konání: České Budějovice, Přírodovědecká fakulta, budova B, Branišovská 1760, místnost B2

Datum: 9. 9. 2024, 9:30

Seminář je pro účastníky zdarma, včetně drobného občerstvení. Během semináře bude pauza na oběd, který nebude nijak organizován. V jednání je možnost využití bufetu BC AV ČR.

Odeslání závazné přihlášky: **do 9. 8. 2024 na e-mail RehounekJ@seznam.cz** (Jiří Řehounek). V přihlášce uveďte **jméno účastníka, instituci a kontaktní telefon**. Pokud budete přihlášení a z nějakého důvodu se nebudete moci semináře zúčastnit, dejte nám prosím vědět.

Kontakty seminář: Jiří Řehounek (Calla)
– RehounekJ@seznam.cz, 605 066 898 (organizace, program), Vojtěch Kolář
– kolarvojta@seznam.cz, 723 794 813 (odborný garant semináře)

• **hospodaření** • **eutrofizace** • **chemizace** • **legislativa** • **litorály** •
• **vodní bezobratlí** • **ryby** • **obojživelníci** • **vodní ptáci** •

Calla, Cassiopeia a Česká společnost pro ochranu netopýrů (ČESON)
Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Za netopýry na Vrbenské rybníky“

se zooložkami **Olgou Růžičkovou** a **Petrou Schnitzerovou** (ČESON)

Přírodovědná vycházka bude zaměřená především na poznávání a pozorování našich létajících savců. Zázemí a úvodní povídání v ekocentru Cassiopeia.

Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá dvě až tři hodiny. Trasa bude sjízdná pro dětské kočárky.

Pátek 13. 9. 2024 od 18:00 hod.

Sraz účastníků v ekocentru Cassiopeia, Jizerská 4, České Budějovice
(nejbližší zastávka MHD U Hvízdala, spoje č. 9, 14 a 15)

Více informací: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.:
605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, www.calla.cz.

*Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice. Projekt byl podpořen grantem
Ministerstva životního prostředí ČR. Projekt nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP ČR.*

Ministerstvo životního prostředí

**Pracovní skupina ekologie obnovy při Katedře botaniky Přírodovědecké fakulty Jihočeské
univerzity v Českých Budějovicích Vás srdečně zve na seminář**

Regionální směsi semen v ekologické obnově s praktickou ukázkou sběru osiva pomocí kartáčovacího stroje

Konaný ve čtvrtek dne 22.8.2024 od 10:00 do 15:00 hod. v parku Konopiště.

Dopoledne proběhnou přednášky o získávání regionálních směsí semen a zkušenostech s obnovou luk, následované diskuzí o stavu ekologické obnovy v ČR. Odpoledne budou k vidění praktické ukázky kartáčovacích strojů.

Počet účastníků dopolední části semináře je omezen kapacitou místnosti. Účast na semináři je zdarma. V případě nepříznivého počasí si vyhrazujeme právo celý seminář nebo praktickou ukázkou kartáčovacího stroje zrušit.

Přihlašování s uvedením Vašeho jména a instituce a více informací: Lenka Šebelíková, e-mail:
lsebelikova@prf.jcu.cz

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Akce je pořádána v rámci projektu Erasmus+: TEAM#UP
(www.teamup2restore.eu).

Exkurze do divočiny 2024: NP Šumava a NP Bavorský les, NP České Švýcarsko, plánovaný NP Křivoklátsko, NPR Jizerskohorské bučiny

Datum a čas konání akce: od 1. 7. 2024 - 08:00 až 30. 9. 2024

Místo akce: Šumava a Bavorský les, České Švýcarsko, Křivoklátsko, Jizerské hory

Zajímá vás, jak se vyvíjí příroda, když se jí nechá **prostor a čas**? Chtěli byste **poznat střeoevropskou divočinu na vlastní oči a kůži** a porozumět tomu, v čem je její **nedocenitelná hodnota**? Chcete se přesvědčit, zda se **šumavská horská smrčina** po napadení kůrovcem **sama obnovuje**? Chtěli byste **porovnat, jak chrání divočinu v německém NP Bavorský les a na české straně Šumavy**? Chcete se přímo v terénu **dozvědět více o lesním požáru v NP České Švýcarsko** a porozumět tomu, jak se s jeho následky vyrovná divoká příroda? Zajímá vás, **čím jsou tak cenné lesy na Křivoklátsku**, když má být na jejich území vyhlášen **nový český národní park**? Chcete vědět, proč se **Jizerskohorské bučiny** staly první přírodní památkou v ČR na prestižním **Seznamu světového dědictví UNESCO**? Pokud odpovídáte ano, přihlaste se na jednu z našich **poznávacích a zážitkových exkurzí**. Hnutí DUHA již třicet let aktivně usiluje o kvalitnější ochranu přírody v národním parku Šumava a mnoho let podporuje ochranu divoké přírody i na jiných místech České republiky. Již popětadvacáté pro vás připravuje několik možností, jak se přiblížit šumavské divočině. **A letos podruhé přichází i s výpravami do jiných oblastí české divoké přírody. Vždy pod vedením odborného průvodce, který má bohaté zkušenosti s ochranou místní přírody. Pokaždé do nejvzácnějších míst chráněných území včetně těch běžně nepřístupných. Vyberte si některou z nich.**

❖ Termíny a místa exkurzí

7.–11. 8. 2024 Velká putovní exkurze napříč národním parkem Bavorský les

17. 8. 2024 Exkurze napříč Modravskými slatěmi v národním parku Šumava

21.–26. 8. 2024 Velká exkurze napříč národními parky Šumava a Bavorský les

30.8.–1. 9. 2024 Exkurze napříč Šumavskými pláněmi: Modravské slatě, Březník a Ptačí potok

1.–4. 8. 2024 Exkurze mezi skalami v bukovém moři: památka UNESCO NPR Jizerskohorské bučiny

22.–25. 8. 2024 Exkurze NP České Švýcarsko: dědictví požáru v okolí Pravčické brány, soutěsky řeky Kamenice a skalní města na mnoho způsobů

Podrobnosti a přihlášky zde: <https://hnutiduha.cz/akce/exkurze-napric-narodnimi-parky-sumava-bavorsky-les-2022>

Mezinárodní wilderness camp na Šumavě

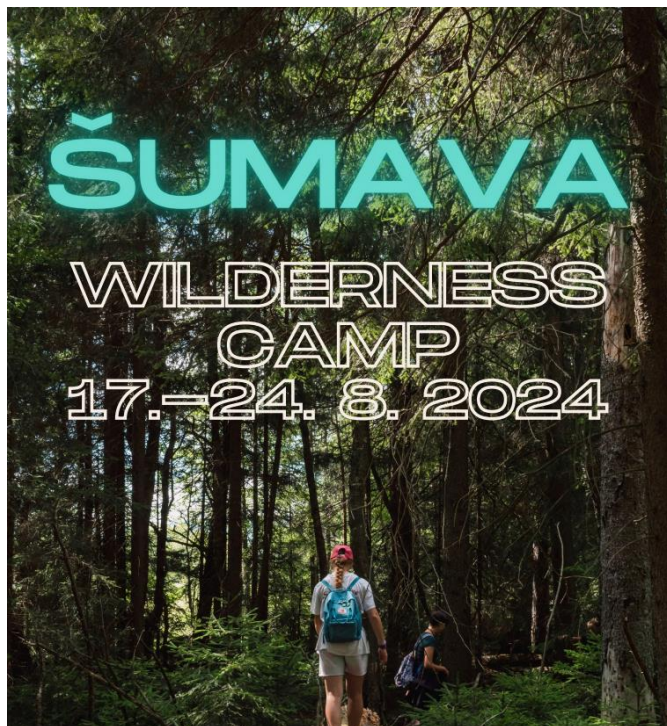
Kdy: 18-24. 8. 2024

Kde: Horská Kvilda: Chceš přispět k obnově ohrožených rašelinišť na Šumavě? Více porozumět ekologii tohoto cenného ekosystému, provázanosti s klimatickou změnou, zapotit se u manuální práce v mokřadech, užít si komentované exkurze a večerní přednášky od expertek a expertů na místní faunu a flóru? Procvičit angličtinu a poznat nové, podobně smýšlející mladé lidi z Česka a jiných evropských zemí?

Podrobnosti: Nenech si ujít mezinárodní dobrovolnický tábor na Horské Kvildě, jehož program je koordinován s projektem EU Life for Mires (<https://life.npsumava.cz/>), jehož cílem je obnovit hydrologii krajiny, biodiverzitu a rašeliniště. Aktivně se zapojíš do obnovy ohrožených rašelinišť prostřednictvím zvýšení hladiny podzemní vody, zastavení degradace a oživení tvorby rašeliny. Úkoly na konkrétních lokalitách zahrnují opravu minulých revitalizačních snah a zakládání nových rašelinových přehrad v odvodňovacích kanálech. Budeš mít také unikátní možnost navštívit nepoškozené oblasti, kde lépe porozumíš fungujícím systémům krajinářské hydrologie a negativnímu vlivu lidského využívání na změnu klimatu a ztrátu biodiverzity. Můžeš se také těšit na doprovodné workshopy a přednášky, které se budou věnovat například vzácným šelmám jako jsou rysi a vlci.

Podmínky: věk 15-30 let, schopnost dorozumět se v angličtině

Více informací a přihlášení: [zde](#)

31. 7. 2024 24 | 13 - 18 hod.
areál hotelu Jestřábí, Černá v Pošumaví
MOBILNÍ LABORATOŘ

- Ukázka práce hydrobiologů, mikroskopování
- Pstruzi - živé klenoty Šumavy
- Záchranný program perlorodky říční

13 - 14h přednáška "Tajemná kráska perlorodka říční"
Robert Ouředník, BIVALVIA s.r.o.

18 - 19h přednáška "Jak se žije rybám v naší největší nádrži"
prof. RNDr. Jan Kubečka, CSc., BC AV ČR, v. v. i.

Interreg

Spolufinancováno
Evropskou unií

STRATEGIE AV21

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Bavorsko – Česko

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • Calla je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Články do dalšího čísla posílejte do 20. 9. 2024 na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Chcete-li se přihlásit k pravidelnému odběru **Ďáblíka**, pište na romana.panska@calla.cz. Nechcete-li naopak dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás vymažeme z adresáře.

Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!